

Taffin et Contribuables Associés gegn Frakklandi

Dómur frá 18. febrúar 2010

Mál nr. 42396/04

10. gr. Tjáningarfrelsi

Ærumeiðingar. Opinberir starfsmenn.

1. Málsatvik

Kærendur eru Benoite Taffin, franskur ríkisborgari fædd árið 1948 og búsett í París, og samtökin Contribuables Associés. Benoite var ritstjóri tímaritsins *Tous contribuables* sem samtökin gáfu út. Árið 2001 var birt grein í tímaritinu um skattrannsókn á málefnum GL sem er þekktur sjónvarpsmaður og framleiðandi í Frakklandi. Í greininni var viðtal við GL en í því nafngreindi hann starfsmanninn sem stýrt hefði rannsókninni, sakaði hana um fölsun gagna og sagði hana m.a. hafa það að markmiði að „negla hann, sama hvað það kostaði“. Einnig sagði hann hana algerlega óábyrga og að hún hefði ekki einungis gert mistök í rannsókninni heldur væru alvarlegir annmarkar á vinnubrögðum hennar.

Í kjölfarið höfðaði fyrrgreindur starfsmaður skattsins mál á hendur GL og kærendum fyrir ærumeiðandi ummæli um opinberan starfsmann. Þann 9. apríl árið 2002 voru kærendur sakfelldir. Í niðurstöðunni var vísað til þess að í greininni hefði verið fjallað um ágalla á störfum opinbers starfsmanns sem var að sinna starfsskyldum sínum. Þetta hefði verið gert í andstöðu við allar laga- og siðareglur og hafði haft það eina markmið að GL gæti náð sér niður á henni. Þetta hefði skaðað æru starfsmannsins og orðspor. Í niðurstöðunni var vísað til þess að hvorki hefði verið sannað hvort eitthvað væri hæft í ásökunum GL né í fullyrðingum Benoite um að hún hefði verið í góðri trú. Kærendum var gert að greiða sekt að andvirði 1.500 evrur hvorum og sameiginlega 1 evru í skaðabætur og 1.200 evrur í málskostnað. Benoite og GL áfrýjuðu en eftir andlát hins síðarnefnda var málið hvað hann varðar dregið til baka. Í október árið 2003 staðfesti áfrýjunardómstóll í París niðurstöðu undirréttar og gerði Benoite að greiða 500 evrur í áfrýjunarkostnað. Æðsti dómstóll vísað áfrýjunarmáli hennar frá.

2. Meðferð málsins hjá Mannréttindadómstólum

Kæran

Kærendur héldu því fram að sakfelling þeirra fyrir ærumeiðandi ummæli bryti í bága við tjáningarfrelsi þeirra samkvæmt 10. gr. sáttmálans.

Niðurstaða

Þar sem samtökin höfðu ekki áfrýjað sakfellingunni til æðra dómstigs var það niðurstaða dómstólsins að þau hefðu ekki leitað til hlítar leiðréttingar í Frakklandi. Af þeim sökum var kæra þeirra ekki talin tæk til meðferðar. Það var því einungis sá hluti málsins er varðaði Benoite Taffin sem tekinn var til skoðunar (hér eftir nefnd kærandi).

Dómstóllinn vísaði til þess að takmörkun tjáningarfrelsis kæranda hefði byggst á lögum og að með henni hefði verið stefnt að lögmætum markmiðum, þ.e. að vernda mannorð og réttindi annarra. Hann vísaði til þess að önnur skilyrði fyrir takmörkun væru að hún væri málinu bæði viðkomandi og fullnægjandi og að meðalhófs hefði verið gætt til að ná markmiðinu sem stefnt væri að. Dómstóllinn taldi það verkefni sitt að meta hvort svo hefði verið í umræddu máli.

Dómstóllinn ítrekaði að í tjáningarfrelsinu fælust bæði skyldur og ábyrgð fyrir fjölmiðla, jafnvel þó um væri að ræða alvarleg mál sem vörðuðu almenning. Skyldurnar og ábyrgðin væru sérstaklega ríkar þegar hætta væri á að skaða orðspor nafngreindra einstaklinga og gengið væri á réttindi annarra. Sú skylda væri því lögð á fjölmiðla að staðreyna að meginstefnu nákvæmni (eða að minnsta kosti trúverðugleika) yfirlýsinga um staðreyndir sem væru ærumeiðandi um tiltekna einstaklinga. Að sama skapi yrðu þeir að líta til réttar viðkomandi einstaklinga um að teljast saklausir þar til sekt væri sönnuð.

Dómstóllinn gat ekki litið fram hjá því að fyrir innlendum dómstólum hefði kæranda hvorki tekist að sýna fram á að sannindi væru á bak við ásakanirnar á hendur hinum opinbera starfsmanni né heldur

að þær hefðu verið settar fram í góðri trú. Dómstóllinn lagði áherslu á hversu alvarlegar ásakanirnar hefðu verið svo og að greinin hefði í raun verið um deilu milli tveggja aðila, þekkts einstaklings annars vegar og opinbers starfsmanns í skattkerfinu hins vegar. Tilgangur greinarinnar hefði hins vegar ekki verið sá að veita almennar upplýsingar um skattamál. Dómstóllinn lagði enn fremur áherslu á að til að geta sinnt skyldum sínu þyrftu opinberir starfsmenn að njóta almenns trausts án ótilhlýðilegrar truflunar. Af þeim sökum gæti verið nauðsynlegt að veita þeim enn meiri vernd gegn meiðandi ummælum um skyldustörf þeirra.

Með hliðsjón af framangreindu var það mat dómstólsins að sakfelling kæranda og sektin hefðu ekki verið óhófleg með hliðsjón af því markmiði sem stefnt hefði verið að. Það var einnig mat hans að röksemdir franskra dómstóla hefðu bæði verið málinu viðkomandi og fullnægjandi. Af þeim sökum hafði það verið ásættanlegt að stjórnvöld hefðu metið takmörkun á tjáningarfrelsi kæranda nauðsynlega í lýðræðissamfélagi í því skyni að vernda mannorð og réttindi annarra. Það var því einróma niðurstaða dómstólsins að ekki hefði verið brotið í bága við 10. gr. sáttmálans.